

žila revščino, po kateri vsak na svoje roke more začeti rokodelstvo, potem pa se brž ženi in razun hlač ali čevljev še bolj pridno otroke dela, katerih živiti ne more, ako dela ne dobí ali sam zboli itd. Skušnje bodo menda učile, da je ubožna komisija se zavedala svojih dolžnosti in da ni trosila denarja brez prevdarka. Ako pa je revščina večja kakor blagajnica njena, ne bode trdosrčnost sama stvarila „nove aere“ — za ubožne zadeve.

— 8 učiteljev kranjskih ljudskih šol je c. k. ministerstvo na predlog deželnega odbora poklicalo v učilnico za kmetijstvo, ki bode na Dunaji ta in prihodnji mesec.

— Že tudi pri nas vidimo kako novo desetico in dvajsetico. Ličen denar je, pa tudi prav lohák; po notranji svoji vrednosti je le $\frac{9}{15}$ tega, kar po imenu veljá. Vendar smo zadovoljni, da se saj umazanih cunj znebimo.

— Razpisana je bila služba učitelja za kemijo na naši viši realki. Da vlada spoštuje narodno enakopravnost v 19. §. nove ustave, pokazati je menda hotela s tem, da je bila pri izpisu omenjene službe pristavila pogoje, da mora prosilec biti zmožen slovenskega ali kterelega sorodnega slovanskega jezika. Al glejte čudo! C. k. ministerstvo je prezrlo začasnega učitelja tega nauka in to službo ravnokar oddalo trdemu Nemcu g. vitezu Pergerju, rojenemu Dunajčanu, ki ne umé niti slovenskega niti kterelega slovanskega jezika, niti se ga bode učil, kakor se ga dozdej ne uči nobeden nemških učiteljev. O zlati 19. §., kako te vendar negujejo, spoštujejo in — zavijajo! — Kdo pazi, da se tako lepo spolnuješ? Ali deželni ali državni zbor? Koliko moči ima deželni zbor, to prav so temeljite Svetčeve interpelacije pokazale ravno o oddaji učiteljskih služeb na naši realki!

— Odlične „besede“ v čitalnici došlim družbenikom Matice slovenske na čast o IV. občnem zboru, v kateri so čitalnični gospodje pevci popevali lepe pesmi, ne bomo popisovali na široko, omeniti le hočemo to, da je bila ona, kakor veliki zbor sijajen dokaz sloge med Slovenci vseh pokrajin. Temu bo pritrnil, kdor je slišal navdušeno govorjeni in navdušeno sprejeti dr. Razlagov pozdrav slovenske domovine, domoljubnih gospé in gospic in slovenskih „taboritov“. Srčno je odzdravil pozdrav gosp. dr. Jan. Bleiweis in prisrčno govoril g. Nabrgoj iz Proseka v imenu primorskih Slovencev, ki trdno stojé kakor kraške skale za pravično reč slovensko. Ob polnoči so se štajarski gosti ločili od nas, prav zadovoljni z bratovskim sprejemom, in nadjaje se, da tudi Kranjcev in vrlih Sokolcev ne bode pogrešal ljutomerski tabor. Občni zbor in čitalnična beseda sta zopet očitno pokazala, da bratovska sloga biva med Slovenci, in na laž sta postavila strašilo, ki se je po mestu menda zlovoljno trosilo in še celó na kmete razneslo, češ, da bode velik razpor v zboru. Da bi pač zla volja nehala s poskušnjami netiti ogenj pogubnega razprtja! Čudno, da so med nami ljudje, ktere bratovska sloga bôde kakor trn v peti!

— Iz Štajarskega došli naši „Sokoli“ in drugi ne morejo dosti dopovedati, kako sijajin je bil shod (tabor) slovenskega naroda v Ljutomeru v nedeljo popoldne. Obširniši popis pustivši za prihodnji list povemo danes le to: Národa se je sešlo nad 6000 (toliko ga je štel sam ces. komisar, c. k. okrajni predstojnik gosp. Globočnik), — v angeljskem miru so se pretresale narodne stvari, ki so bile predmet skupščini; v vsem od konca do kraja je vladal najlepši red, — slovenski narod je pokazal svetu, da je zrel za politično življenje. Gosp. dr. Razlag je izvrstno vodil zbor, kteremu so govorniki bili gospodje: dr. Klemenčič, Kukovec,

dr. Zarnik, Bož. Raič, dr. Prelog in dr. Vošnjak. Izreklo se je, in to soglasno, v prvem tem taboru, da v §. 19. osnovnih državnih postav ne najde poročstva za ohranitev in gojitev svoje narodnosti, dokler

1. slovenski jezik na Slovenskem ne bode izključivo uradni jezik in dokler se ne bode v ta namen uradnikom na Slovenskem neodlagoma določil obrok od pol leta, do kterelega morajo znati slovenščino v besedi in pismu;

2. dokler na Slovenskem ne bode cerkvena vlada uradovala v slovenskem jeziku in dokler ne bodo v bogoslovnici predmeti, kateri se dozdej nemški predavajo, odslej slovenski razlagali;

3. dokler ne bodo ljudske učilnice čisto slovenske, dokler ne bode v srednjih učilnicah učni jezik slovenski; nemški jezik ostane učni predmet;

4. dokler se ne bodo iz deželnega zaklada štajarskega v razmerji na število Slovencev in v razmerji njihovih prineskov napravili, podpirali in vzdržavali slovenski zavodi, na pr. realke, gospodarske učilnice itd., naj se poravnajo tudi naše reke, p. Mura in Drava itd.;

5. dokler se po postavnem poti ne združijo Slovenci v zedinjeno Slovensko z narodno upravo;

6. dokler ne bodo temu §. zvršilne postave dodane in iste djansko izpeljane.

— Te dni začne v Ljubljani izhajati nemšk političen časnik pod imenom „Laibacher Tagblatt“, kteremu oče je tukajšnji „konstitutioneller Verein.“ Kakor „Telegraf“ pravi, mu je mladi gosp. Otmar Bamberg le po imenu vrednik, pravi vrednik mu je gosp. Dežman. Program je obširen; med drugim pravi, da „hoče osebno, politično in versko svobodo“; zarad narodnosti pa ne pravi, da jo „hoče“, ampak le da „priznava veliko vrednost narodnega razvitka.“ Se ve, da bi Slovincem národno pravo le Tantalovo jabelko ostalo, ako bi narod naš zagovarjal „Tagblatt“. Cena mu je pa res tako nizka, da izdatelj lahko reče, da ga ni tukaj cenejšega lista, pa tudi drugej ne, kjer časniku ne dohaja kakošna podpora. „Tagblatt-e“ ima svet od tistega časa, ko je vlada nameravala po vseh nemških deželah „Kreuzerblatte“, po slovanskih pa „Dnevnik“, za dispositionsfondlerje. V „Laibacherici“, kateri, kakor vladnemu listu, vprihodnje ne bo več treba svojih vvodnih člankov pod nadpis „Eingesendet“ stiskati, sicer izdatelj „Tagblatt-a“ dementuje skrivno podporo in tudi dr. Keesbacher je temu prikladal v poslednji seji konstitutionalnega društva; al kolikrat so že stara in nova „Pressa“, „Fremdenblatt“ in drugi listi z debelo besedo dementovali svojo odvisnost — pa jim nihče ne verjame. Le 6 fl. naročnine na leto, ko že sami kolek iznaša 3 fl., kako je to mogoče brez pomoči dobrih prijatelov — katerih koli?

— Danes je po dolgi bolezni umrl gosp. Zalar, lastnik znane gostilnice „pri slonu.“

— Slavni dr. Jordan, vrednik „Zukunft-i“, je potovaje po Štajarskem, došel včeraj v Ljubljano.

— Dramatično društvo bo igralo 14. dne t. m. na čast dijaškemu shodu v čitalnici igri: „Ultra“ in „Filofoz.“ Začetek ob 7 $\frac{1}{2}$ zvečer.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Končan je krohot strelski na Dunaji, potihnil je vrisk za „véliko Nemčijo“ — tako silen je bil, da je primoral državnega kancelarja barona Beusta priti z Gaštajnskih toplic, da je ohladil vročino pangermanistov z govorom, v kterem med drugim pravi: „Avstrijska politika se ne sili več v zadeve

nemške.“ Nemštvo v Avstriji se ne sme cepiti od drugih narodov avstrijskih, ki z istimi pravicami, z isto zvestobo, z isto skušeno hrabrostjo stojijo v vrsti avstrijskih državljanov.“ — „Reform“ govori v slovo nemškemu strelcu tehtne besede rekoč: „Vsak trezen opazovalec strelske slovesnosti dunajske mora si misliti to-le: Ako teh Nemcev ne združi sila kakega mogočnega, oni sami ne bojo skovali edinstva. Ker Dunaj poznajo, domišljujejo si, da poznajo Avstrijo. Al Dunaj ni Avstrija. In ker jim je ploskala dunajska liberalna stranka, domišljujejo si, da jim ploska Avstrija. Nikakor! Drugim nenemškemu narodom so Vaši klici po „svobodi“ le odmevali kot klici po zatiranju drugih narodov. Zato so jih z nevoljo in žalostjo slišali, in celo med Magjare ste zasejali novo seme nezaupljivosti. Ta dunajska stranka je pri tej strelski razuzdanosti svoj zadnji atut izigrala: navzunaj ni ničesar pridobila, domá pa težave le pomnožila. Ako ta stranka z nemškimi narodi ostale Avstrije ne stopi v razmero bratinske enakosti, kmalu je po nji, — zginila bode.“ — To so pač besede moža, ki dobro pozná današnji stan Avstrije, kterege pa ne pozná popisana srboritost nemška.

— Franc-Jožefova železnica se bode odprla na rojstni dan presvitlega cesarja.

— Cesarski ukaz od 6. dne t. m. zapoveduje, da se ogerskim polkom (regimentom) dadó za oficirje le sami Ogri, — polkom drugih narodov pa saj taki oficirji, ki razumejo narodni jezik dotičnih vojakov.

— Delavci stopajo v dunajskih ljudskih shodih tako predrzno na noge, da ima, in to po pravici, že sama vlada strah pred njimi. V nekem shodu v gostilnici Šperlnovi so se celo čuli glasi za „socialno republiko“! Namenili so njihovi kolovodji na Dunaj sklicati shod delavcev iz vse Evrope, da se pobratijo; al vlada, boječa se hudih homatij, je prepovedala ta shod. Ta prepoved pa bode gotovo naredila silen krik med temi ljudmi, ktere so liberalci po naročju nosili, ko so rjuveli proti konkordatu za nove verske postave. Zdaj — zahtevajo plačilo za to ljubav.

Iz Gorice piše „Domovina“: Družba za vinstvo se napravlja v Gorici, in sicer na akcije (delnice). V seji 21. t. m. je dotični odbor, v katerem so udje kmetijske družbe in kupčijske zbornice sklenili, poslati na ministerstvo prošnjo za podporo kmetijske šole, kar tudi kmetijska družba prosi. Delnice po 100 gold. se izdajo; kakor hitro bo 40.000 gold. podpisanih, velja družba za ustanovljeno. — Vodstvo družbe naj bi prevzel vodja-profesor prihodnje šole kmetijske. Slišimo, da za zdaj ne bo nič s kmetijsko šolo, ker ne morejo dobiti ali ne morejo pogoditi se z italijanskim profesorjem, kateri bi jej imel biti vodja. Slovenskega profesorja ima deželni odbor prav izvrstnega. — Nov telegraf bomo imeli iz Trsta skoz Sočko dolino do Trebiža, in sicer zato, ker burja pozimi telegraf po Krasu večkrat potrže.

Česko. Iz Prage. — Glavno naše mesto je tužno, je tiho; „nulla dies sine linea“, pravi Latinec, pri nas velja pa: „noben dan brez tiskarne tožbe.“ Vkljub vsemu temu vendar ni potrta narod naš; v svesti svetih svojih pravic pričakuje, da se bodo vremena izvedrile. — Te dni so grajščaki Clam-Martiniceve stranke tukaj imeli shod, v katerem so se posvetovali: ali bi se udeležili novih volitev za deželni zbor ali ne. — Letina pri nas, kakor na Moravskem, je zelo slaba; gosposke so vladi na ljubo pisale, da bode izvrstno dobra, a zdaj se kaže narobe. — Ravnokar je c. k. vlada poslala c. k. okrajnim gosposkam okrožnico (cirkulare), v kateri se jim oblast daje, kdaj da morejo prepovedati ljudske shode (tabore) pod milim nebom. Jedro te

okrožnice je skor tako, da bi se lahko kar naravnost iz osnovnih postav izbrisal §. 3. Na Dunaji je rogovilo na tisoče tujcev in besedovali so tako preširno — in vendar jim nihče ni prepovedal shoda. Je li to ravnopravnost?!

Hrvaško. Iz Karlovca. — „Zukunft“ piše, da se tu obilo podpisuje pismo, ktero nezadovoljnost izrekuje s tem, kar se zdaj v trojedni kraljevini godi, in protestuje zoper sedanji deželni zbor, ki je po večem delu sestavljen iz uradnikov; zato se prosi v tem pismu, naj se skliče postavni deželni zbor.

Ogersko. Iz Pešta. Nova postava za nabiranje vojakov je po večini zborovi sprejeta. Levica, ki jo je podreti hotela, v zboru ni zmogla, pa se tolaži s tem, da je postava le — začasna in da naposled vendar Magjari dobó še svojo lastno armado. — Časnik „Pešt. Ved.“, gledé na prvi slovenski tabor v Ljutomeru, primerja žalostni narodni stan slovenskega naroda na Ogerskem (Slovakov) sè stanom slovenskega naroda na Štajarskem, Kranjskem, Primorskem itd. ter pravi, da je narodni stan Slovakov žalostnejši memo Slovencev. „Pešt. Ved.“ se radujejo, da se Slovenci čvrsto gibljejo, a bojé se, da „jim veselo upanje ne bi tako po vodi splavalo, kakor je Slovakom na Ogerskem.“ — „Zukunft“ pristavlja tem besedam tolažbo: „Nikar obupati! Kdor sam obupa, zgubljen je. Brez duševnega boja ni zmage, po trpljenju pride veselje!“ — Letina je na Ogerskem večidel dobra, in ker imajo še lanskega žita dovolj, bodo novino prodajali spet na južno Francozko, Špansko, severno Nemško itd., kjer je letina silno slaba.

Laško. — Pri sv. Lorencu v Lombardiji je 68 let staremu meščanu njegova 4. žena povila 31. otroka. Presrečni oče!

Denarni zapisnik Matičin.

Stari udje so plačali:

a) ustanovniki:

- Za 1. leto: gg. Divjak Jožef, Lavrenčič Andrej, dr. Gregorec Lavoslav.
 Za 2. leto: gg. Modec Ivan, Pirec Fr. Salez., Simonič France, Šrviceelj Matej, Jelovšek Martin, Sovič Josip, Matevžič o. Eginard,
 Za 3. leto: gg. Meško Jakob, Mikuš Franjo, dr. Ipavec Benjamin, Kotnik Fr., Pribošič Janez, Pleteršnik Maks., dr. Greg. Krek, Čižman Anton.
 Za 4. leto: gg. Ogradi France, čitalnica ajdovska, Lipold Jožef, Lipold Janez, Jereb Jožef, Vidmar Jožef, Rome Janez, Zorčič France, Modrinjak Matija, Šinko Božidar, Bohinec Jakob, Prelog Matija dr., Radej France, Srebre Guidon, Rapoc France, Jedlička Otokar, Škrbec Davorin, Murko Anton, Trstenjak Jakob, Majciger Janez, Šavnik Boštijan, Ros Matej, Mežnarec Anton, dr. Melcer Rajm., Mastan Jožef, Ravnikar France, Šranec Stanislav, Balon Anton, Čitalnica ljubljanska, Krčon Anton, Šuman Ivan, Čolnik Dominik, Vilhar Miroslav, Parapat J. (11 gold. 16 kraje.), Čižman Anton, Lovšin Simon.
 Doplačali so: gg. Koder Matej, Erjavec Matija, Nakus Jože, Kopitar Miha, Grabrijan Jurij, Novak Josip, dr. Munda France, Knez Slavoljub, Lenček Alojzi, Bezenček Jurij, Vošnjak Mihael, Kadilnik Fr., Stare Alojzi, Zorman Jožef, Repič Andrej, Šventner Leopold, Winkler Andrej, Bensa Štef., Marušič Andrej, dr. Hrast Ivan, Kastelec Franjo, Čolnik Dominik, dr. Ulaga Jožef, Mahkot Ivan, Kovačič Jan., Majnik Jan., Šlibar Martin, Svetličič Fr., Hraševac France, Kovačič Martin, Jeraj Jožef, Potočnik Lovro, Ratej France, Šavnik Dragotin, Florijanovnik Nikica, Bleiweisova Ivana, Pirec Matej, Reš Jan., Švajgar Gabriel, Sovič Aleks., Žvanut Matija, Napret Teodor, Irkič Janez, Doleneč Janez, Hiti Luka, Robič Luka.

b) letniki:

- Za 1865. leto: g. Zorec Jurij.
 Za 1866. leto: gg. Čuček Jože, Marko Miha, Stepišnik Lovro, dr. Kravs Vojteh, Zorec Jurij, Hanžič Jakob, dr. Lorber Henrik, Peharec Simon.
 Za 1867. leto: gg. Kozina Jurij, Ivanec Martin, Kacin Andrej, Juh Janez, Trček o. Eg., Teran Janez, Regula Jurij, Jarec Jožef, Krištofič Lovro, Kranjc France, Brdajs Davorin, Čuček Jožef,